

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri foarte moderate.

Abonamente și insertiuni se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

ILUSTRĂRI

Unele ziare dela noi, s'au arătat foarte »surprînse«, ba neplăcut atinse, de propunerea lansată în foaia noastră, că pentru a pune de nou în funcționare partidul național român, să dăm un nume nou partidului, dacă sub vechiul nume nu mai putem da de loc înainte.

Vom arăta azi câte-va exemple, cari credem că vor contribui și mai mult ca să fim înțeleși de ce judecăm noi astfel. Ne provocăm la câteva casuri anologice, întemplate în mijlocul nostru și încă în timpul cel mai recent:

1. *Casul Asociațiunii*. Când, înainte cu câțiva ani, ministrului de interne i-a trăsnet prin cap ideea, că Românii prin aceea că vorbesc și scriu despre o „Asociațiune transilvană“, demonstrează zilnic contra uniunii Transilvaniei cu Ungaria, și mai ales că prin aprobarea ce o au statutele Asociațiunii chiar dela ministrul, guvernul unguresc însuși dă pecete legală la această demonstrațiune, — a poruncit să aruncăm afară din titlul Asociațiunii cuvântul »transilvană«, — ce s'a întemplat?

S'a convocat la Sibiu, o adunare specială pentru acest scop, și s'a pus chestia în desbatere, că să ne supunem ori să nu ne supunem la modificarea *numirii*? Erau de față un frumos număr de bărbați Români adunați de peste tot locul.

Au fost unii — între ei cel mai neînduplecat chiar dl Dr. Aurel Murășan — cari ziceau... „*principiis obsta!*“, nu cedăm!, nu e permis să îngăduim, pentru caprițul unui ministru, schimbarea »numelui istoric« a celei mai înalte instituțiuni culturale a noastre!, trebuie să ținem la »basa de drept« a ei!, și multe alte considerațiuni înalte principiare și ideale aduceau înainte pentru susținerea *vechii numiri*.

Și erau aplaudați luptătorii intransigenți, dar' cu toate astea inimile tuturor erau strînse de grija, că de vor sta pe basa intransigenței, ce va fi de „Asociațiunea transilvană“? Ministrul o va lua ca o demonstrație politică în favorul autonomiei Ardealului, și își va opri funcționarea ei mai departe! De sigur.

Față de neînduplecării susținătorii ai numelui vechiu, a propus dl P. Cosma, modificarea în sensul, că cuvântul »transilvană« pentru care e pornită goana ministrului și care, susținut, ne periclitează funcționarea instituțiunii în-
sași, să fie scos afară din titlu: mai bine un cuvânt nou și scump și drag, să rămână afară, decât să stăm locului cu întreagă institu-

țiunea, ori să o perdem de tot! Și propunerea a fost primită cu vedită bucurie, bucurie nu pentru pierderea cuvântului istoric din titlul Asociațiunii, ci pentru-că simțeau toți că au mântuit existența și funcționarea instituțiunii!

Au fost aplaudați susținătorii punctului de vedere ideal, principiar, îi aplaudăm și noi și-i stimăm și azi, — dar' lumea s'a dus cu cei-ce s'au arătat, să le zicem așa, mai practici, mai reali, aplaudându-i și pe aceștia ca pe mântuitorii zilei.

Ear' marea obște românească n'a aruncat de loc cu petri în ceice au făcut ca așa să se dărime afacerea! A durut-o, ce-i drept, inima după cuvântul pierdut, care își avea rostul seu, dar' ține că tot e mai bine așa, că Asociațiunea funcționează mai departe, decât dacă se primea punctul intransigenței, și atunci azi am avea cu un »gravamen național« mai mult, dar' Asociațiunea n'am mai avea-o!

2. *Casul cu „Institutul Tipografic“*. În 1896 comitetul național român dela Sibiu, atâta cât mai era, a avut dorința de a preschimba afacerea proprietății vechiului »Institut Tipografic«, ajuns proprietate privată, prefăcându-l iarăși în societate pe acții. Asta cu scop nu numai economic, ci și politic, având a împărți acțiunile între membri comitetului și alți membri devotați ai partidului, cari cu dreptul de acționari, au și dreptul de control și ingerință în afacerile editurilor institutului, etc. Și au boțezat noul arangement, „*Tipografia română*“. I-au gătit statutele și le-au înaintat la ministru spre vidimare. Ministrul a napoiat statutele neaprobate, pentru-că cuvântul »română« nu-l admite în titlu.

Ce a făcut comitetul național român în fața acestui lucru? S'a dat la proteste pentru această neîndurare a ministrului? Nu. A luat creionul roșu și a șters cuvântul »română« din titlul, și a înaintat de nou statutele spre întărire, sub numele de »Tipografia« numai. Și i-s'au întărit, și instituția funcționează și membri comitetului și-au ajuns scopul de a avea arangementul pe care și l'au dorit, și de fapt s'adună — e drept că rar de tot, cam din an în an, la adunările generale ale Tipografiei — și atunci s'consultează și asupra altor treburi ce-i privesc ca pe unii ce edau foi politice, a căror ținută dănsii o diriguiesc.

3. *Casul „Reuniunii Economice“ dela Orăștie*. Voind Românii din Orăștie, să înființeze aici o Reuniune Economică română, i-au ales numele care să indice originea și menirea ei: origine românească, cu menire pentru poporul român din loc și din ținut.

I'au zis dar' „Reuniunea română economică din Orăștie“, precum e cea din Sibiu: „Reuniunea română agricolă“ față de reuniunea săsească. Ministrul ne-a reieptat statutele, ca se ștergem din titlul numirea de „română“. Ne-am gândit ce ar fi mai de folos: să ținem la dorința și titlul iubită ce ne-am fost ales și atunci Reuniunea aceea să nu vadă înființare „până la timpuri mai bune“, ori să ne supunem îndărătniceii foarte majore, și să înființăm Reuniunea? Și ne-am hotărât pentru ceasta din urmă, având convingerea că e mai bine așa. Și azi Reuniunea funcționează spre netăgăduitul folos real al poporului.

Și altele pe aiurea, asemenea. Căci, vorba dlui Dr. A. Vlad, nu numirea, ci fondul, *spiritul*, în care e condusă o instituțiune, îi dă caracterul ei național ori nenațional, și dacă brutala dihanie zisă forță majoră, ne-a ieșit în drum și și-a arătat colții cătră Asociațiunea transilvană, cătră Tipografia română, cătră Reuniunea economică română, și a pretins să-i aruncăm jertfă cuvintele „transilvană“ și „română“ din aceste titluri, ca să le roadă, — apoi cu vajnicii săi colți a putut roade aceste cuvinte de firmă, dar n'a putut roade *inimile* noastre, care conduc și Asociațiunea, deși fără cuvântul „transilvană“, tot în folosul *Românilor* transilvăneni, și „Tipografia“ fără numire de „română“ tot pentru binele *Românilor* prin edarea de foi cu suflet românesc, și Reuniunea noastră economică pentru binele poporului român din aceste părți.

Jertfind o parte a *formeii*, am mântuit *esența* în toate casurile citate.

Și ne întrebăm acum: Pentru ce acest spirit practic, care a condus pe bărbații nostri în afacerea Asociațiunii, a Tipografiei comitetului național, și a Reuniunii Economice dela noi, nu ar fi bine să se aplice și în cazul partidului nostru național, care stă azi locului numai fiindcă s'a întâlnit și el în drum cu aceeași dihanie colțată: șovinismul forței majore brutale, care îi cere și lui jertfă o vorbă din titlul? Că va face ce-a făcut Asociațiunea și celelalte, modificându-și numele (vorbim aci numai la chestia numelui partidului): pentru aceea el tot acel partid național român va rămânea, ear marea obște românească dornică de semne și viață, de mișcare românească, va avea mulțumirea a-și vedea funcționând, spre binele ei, și partidul seu național, cum își vede funcționând Asociațiunea, Tipografia, etc. cari și ele au stat într-o zi față'n față cu dihania, cu care stă azi parti-

dul național, și căreia acesta, în mândria sa, nu se poate decide a-i da bucata de jertfă!

Ni-s'e va zice că un partid politic, nu-l poți asemăna cu o societate tipografică sau o reuniune, nici chiar cu Asociațiunea. Nici noi nu zicem. Voim prin exemplele de mai sus să arătăm numai, că cu chibzuială și cu aplicarea spiritului practic, acelea au trecut peste greutate, fără paguba *esenței lor*. Afle la rîndul lor și conducătorii politici calea practică a eși odată din înfundătură, fără paguba *esenței*. Noi am arătat cum credem noi că ar fi bine, și ar fi posibil.

Un lucru accentuăm încă: Dacă națiunea noastră ar fi avut pagube mari din oprirea pe loc a Asociațiunii, pentru stăriuri de natură principală și de conservatism în nume, și grea răspundere ar apăsa pe cei-ce n'ar fi știut scoate din impas aceasta instituție în ciasul ei de încercare, și dacă pagubă ar avea de oprirea pe loc ori neînființarea societăților cutari și cutari economice, comerciale, culturale, pentru acățarea lor de aceleași cue ale șovinismului, — apoi ni-s'e pare că și mai mare, și mai grea e răspunderea ce apasă și pe care o va înfiera istoria noastră națională, asupra bărbaților nostri politici, cari nu știu ori nu vreau să ostenească a da puțința de *funcționare partidului nostru național!*

Un răspuns competent.

Ministrul de interne ungar și rectorul universității din Pesta, a pornit o goană contra studenților universitari români, pe cuvânt că ei voesc să facă, cu privilegiul congresului internațional studențesc ce va avea loc estan în Pesta, demonstrațiuni antimaghiare prin aceea, că în congres s'e vor alipi la grupa studenților universitari din România.

Dl Ioan Scurtu, vicepreședintele federațiunii studenților, lămurește această chestie în un articol mai mare publicat în ziarele de zi, trimis și nou, și explică dlui ministru, că rău face dacă ia la șicanare pe studenții români din Pesta. Căci nu ei au hotărât a să alipi, ca »demonstrație«, la grupa celor din România, ci ei vor trebui să se alature acelei grupe, fiindcă statutele federațiunii studenților prescriu așa, că membri să așează în congres, nu după hotărârile politice în care cad acasă, ci după *naționalitatea* de care se țin! Așa s'au învoit ei și au aflat ei de bine să se constituie, și deci nu merge după aceea, că ministrii cutari o îau asta ca »demonstrație« ori ba, și de dragul lor să se schimbe arangementul!

»E adevărat — scrie dl Scurtu — că la Paris delegația studenților maghiari a provocat o nouă discuție în jurul acestei chestii, dar' *sfrșitul a fost și mai categoric pentru organizația federațiunii după principiul naționalității etnografice, și nu politice!* Propunerea ungarului Ludwig, că studenții Români din Ungaria să fie așezați în grupa stu-

denților unguri, nu numai că nu a fost primită, dar' propunătorul ei a fost silit acolo în congres, să și-o retragă! Și și-a retras-o.

Prin urmare studenții români s'e se așeze numai în congres după legile federațiunii studențesti: într'un grup cu frații lor din România, și nu are nimeni să le poată face nimic! Dacă Ungurilor nu le place, oprească venirea congresului, dar' dacă îl primesc, nu aștepte ca membri lui să lucreze după alte legi și forme, decât după cele pe care le au!

Cronica mea. ☉

București, 19 Martie v. 1902.

Pe lângă multe altele instituțiuni culturale din România, o societate înființată de curând, ce și zice „*Steaua*“ și e condusă de un comitet în frunte cu dl Ioan Calinderu, muncește din răspuneri la răspândirea dragostei de carte în popor.

Țărâniimea din România nu cetește nici cât a noastră. Ziare bune la ea nu străbat. Obiceiul frumos dela noi, ca în Duminecele de vară și în serile lungi de iarnă, sătenii să se adune la un loc, fie în școală, fie la vre-un fruntaș, și acolo unul să cetească și ceilalți să asculte vorbe frumoase despre tot ce privește interesele și bunul sufletesc al neamului, aici nu există.

Până de curând acești săteni erau prea adese-ori lăsați în exploatarea unor aventurieri sociali, ziși socialiști, cari propagau în mijlocul lor fel și fel de eresii politice și lucruri antinaționale. În Moldova mai ales, pornind din Iași, curentul socialist a făcut destulă stricăciune și zăpăceală, și până de curând se auzeau necontentit știri despre anumite »răscoale țărânești«, cari, în cea mai mare parte, nu erau decât rezultatele uneltirilor cosmopolite.

În contra acestor tendințe, cari de altfel au pierdut astăzi mult teren de sub picioare, se ridică și societatea »*Steaua*«, a cărei înființare se datorește inițiativei actualului ministru de instrucție, dlui *Haret*. Opera ce voește a săvârși este de mare importanță și dacă va reuși, are să însemne o epocă în istoria noastră culturală.

»*Steaua*« voește să alunge din sufletul poporului de jos toate pedecile cătră o viață mai conștientă. S'e-i lărgescă cercul de cunoștințe; s'e-i deștepte dorințele de înaintare și de mărire; s'e-l întărească în dragostea de neam și de țară; s'e-l facă să creadă și să speră.

Prin ce alta o putea face decât prin cărți potrivite?

Și începutul s'a făcut. Cel dintâiu care a alergat să contribuie cu obolul seu (cu vecinic strălucitorul seu obol) este iubitul nostru poet *George Coșbuc*. Cine era mai indicat spre aceasta decât el, singurul poet care, după *Alexandri*, s'a știut adresa direct mulțimei!

„*Din țara Basarabilor*“, broșura cu care Coșbuc deschide seria de publicațiuni populare ale acestei societăți, este scrisă cu aceeași țință, cu același foc și cu aceeași putere, ca și cărțile lui despre războiul de independență. Și când aceste cărți ale lui vor străbate la vatra țărânească, când vorbele lui dulci și mângăitoare vor prinde rădăcină în inimile Românilor, mulțimea va renaște, căci în ea se va sălășlui un nefermirit ideal.

Ce-a fost Românul și ce trebuie să

fie, precum și mijloacele prin cari va ajunge la împlinirea misiunii sale, iată ce ne povestește Coșbuc. Și ne-o povestește cu atâta intuiție și cu atâta optimism, încât simțim o adevărată mândrie națională în tot timpul cetirii.

De astă-dată Coșbuc a găsit un mod deosebit de-a se adresa poporului, dovedindu-se de un excelent pedagog al mulțimei. Se închipue adevărat pe sine, ca fiind pe vârful muntelui Negoiu și privind în jurul său. Cât vede cu ochii e tot pământ românesc, locuit de poporul nostru. Și de aci își pornește reflexiunile, descriind și pământul și istoria poporului.

»Ce de pământ și ce de lume, — exclamă Coșbuc. »Și tot acest pământ, »accastă nesfârșită întindere, e locuit de »neamul nostru al Românilor, și toate »rurile acestea sunt riuri românești și »toate satele ale noastre!...

»Și cu toate că de pe Negoiu se »vede așa de mult pământ românesc, »acesta nu e nici a zecea parte din cât »il avem noi și pe care locuim de vea- »curi. Noi, popor cu obârșie în adân- »cimile vremii, am avut destulă vreme »să ne înmulțim ca nisipul mării și să »ne întindem în laturi cum bătrânul »stejar își întinde frunzișul sau acope- »rind din an în an tot mai mult pă- »mânt. Și suntem mulți ca iarba câm- »pului și ca frunza pădurii și când sun- »tem așa de mulți de cine să ne fie »frică?...«

La tonul acesta ne zugrăvește cele mai glorioase pagini din istoria noastră, faptele vitejești ale oștilor și domnilor români, însoțindu-le de frumoase comentarii. Nu mă pot reține a reproduce ca pildă și frumoasele știri ce urmează:

»Doamne, cum se nu ne iubim noi Români țara părinților? De optsprezece sute de ani acest pământ a primit oasele atator părinți ai nostri. Pe acest pământ am dus-o și noi ca Făt-frumos din poveste, care moare și iarăși învie. Și totdeauna înviam mai frumoși decum am fost, tot mai trainici. Ear' apa vie, care ne învia și pe noi ca pe Făt-frumos, era iubirea de neam, de limbă, de lege și de pământul acesta, era sentimentul românismului, era ursita lui Dumnezeu care hotărâ din veac să ajungem unde am ajuns...«

Și aceste cuvinte vor pătrunde în sufletul poporului! **Fidelito.**

Onorații abonenti și cetitori ai „Libertății“, cartă ar dori lătrărea acestei foi în popor, sunt rugați a ne trimite pe câte-o cartă postală numele alor 2-3 cetitori mai de frunte din comunele lor și din comunele vecine, cărora să le trimitem numărul de Paști al „Libertății“, ca număr de probă, în nădejde că le va plăcea și vor abona și ei.

Să scrie numele comunei românești și ungurești și posta din urmă!

Tânguiri întemeiate.

Ziarul »Bud. Hirlap« dela 1 Aprilie, are în frunte un articol, în care găsim multe observații adevărate, pentru-ce vom și spicui nițel într'nsul. Iată ce constată el:

»In opul lui Gregoriu Berzeviczy scris acum o sută și câțiva ani asupra comerțului și industriei în Ungaria, e amintit, că pe atunci Ungaria avea 12 milioane și jumătate de locuitori, Marea-Britanie (Anglia) 12 milioane, Prusia numai 6 mil. Observăm însă că Berzeviczy a socotit atunci la Ungaria și Galizia și Bucovina, a căror populațiune scoțându-o din suma de mai sus, rămâne că erau în Ungaria 9 milioane de locuitori. Deci și așa întrecam bine pe Prusia de pe acele vremi, și nici de Anglia nu eram departe.

»De atunci au trecut o sută de ani, o sută de ani de lupte, de încordări, de isbânzi. Și între cele trei țeri asemănate atunci, azi macar a voi să mai faci o asemănare, ar fi o încercare cutezată!

»Anglia a ajuns, în ce privește bogăția ei și însemnătatea ei politică, la înălțimi amețitoare! Prusia e azi cea dintâi putere în Europa și cea dintâi putere militară în lume. Înălțarea ce a ajuns pe terenul economic în cei 30 de ani din urmă, e destul de cunoscută!

»Ca o isbândă a acestei dezvoltări, s'a sporit în mod neașteptat de mare și populațiunea acestor state, și anume a Angliei în 1901 era urcată dela 12 la 37 milioane, a Prusiei dela 6 la 34 milioane!

»Față cu acestea, sporirea populațiunii Ungariei, (dela 9 la vre-o 15, dacă subtragem Ardealul), e cât se poate de sărăcăcioasă, și nu putem spune nici aceea, că în vre-o privință, în ori-care, am fi și noi stat dător de ton... Luptele și năsuințele noastre sunt de regulă numai un reflex palid al celor-ce se întâmplă în Apus, și nici cu mămușcarea pildelor Apusului, nu suntem totdeauna norocoși!...

»Inaintarea noastră pe terenul economic, chiar și în ceste două decenii din urmă, e foarte defectuoasă și înceată.

»In alte privințe ne întâlnim cu arătări asemenea acestora... Dacă deja prin anii 80 se ridicau cu drept cuvânt plângeri că ce dări grele apasă pământul ungar, ce

sé zicem azi, când pe lângă producția tot mai scăzută a pământului, dările sunt în continuă creștere?

»După arătările lui K. Földes, nainte cu 10 de ani, în Belgia se plătea 1 fl. 65 cr. de capul de om dare, (și anume darea de pământ și de casă, laolaltă socotită), în Franca 1 fl. 86 cr., ear' în Ungaria numai darea de pământ era pe capul de om 2 fl. 40 cr. (aproape de 2 ori cât în Belgia și Franca!)

»Iată câteva pilde despre cât de înceată e înaintarea noastră, cari arată și că de ce e așa înceată, și de ce în multe părți înaintarea lipsește cu totul!

»La noi au lipsit bărbații mari (Stein-ii, Handenberger-ii, Cobden-ii și Bright-ii), și înzadar s'au găsit unii singuratici, ca Ioan Hunfalvi, președintele adunării economice din 1872, care afurisind patima de a »politisa« (a fraților sei unguri), a descoperit golurile din viața economică, arătând cât de trebuincioasă ne e, pentru înălțarea noastră, organizarea muncii în societate! De atari oameni noi n'am ascultat« (ci am dat-o în ruptul cu »politizarea«, cu maghiarisarea?...)

Așa zicem și așa credem și noi. In loc de o serioasă îngrijire de adevăratul bine al populațiunii țerii, politicianii de mic calibru ajunși la cârma acestei țeri, umblă numai după nărozia maghiarisării, ear' până nu se vor lăsa de asta, de o adevărată înaintare a țerii peste tot, nu poate fi vorba!

Dar' dela cine să aștepți po-neala spre bine, când însuși acel »Budapesti Hirlap« care face azi aceste constatări adevărate și reale, încolo zile și săptămâni de-arându-l își nebunește publicul cetitor, ridicându-l de nas tot mai sus: făcându-l să umble cu ochii prin stele după... »imperialism maghiar«, după maghiarisarea nu numai a popoarelor nemaghiare din țară, ci chiar și a Curții împărătești din Viena!

In articolul seu de azi, ziarul maghiar se arată ca un doctor care și-a uitat pe jumătate meșteșugul: cunoaște boala nenorocitului paralițic lângă care sta, și o știe analiza și descrie ca lumea, dar... că ce medicină i-ar fi de leac, nu poate întrevedea de loc!, partea aceea de creier unde era știința

vindecării boalelor, i-a paralisat-o Dumnezeu!

Va trebui drept aceea să vie doftori străini, să vindece și pe bolnav și și pe doctorul nostru cel pe jumătate lovit și el de gută la cap!

Din România.

DI P. S. Aurelian, ministru de interne, este de mai mult timp bolnav. Și starea sa, precum vestesc ziarele din Țară, se agravează mereu.

Congresul Ligei Culturale.

Anul acesta, ca de obicei, în cursul lunii Maiu, se va ținea congresul anual al Ligei Culturale.

Congresul de anul acesta promite să fie foarte interesant, pentru cei cari se mai gândesc și la chestiunea națională. In trecutul congres, se hotărîse, ca viitorul să se ție la Craiova. Aceasta hotărîre nu se va ținea însă pentru următoarele considerațiuni:

E vorba, ca să se modifice statutele Ligei, cari nu mai corespund timpului și împrejurărilor; apoi să se caute a se înălătura din capul Ligei oamenii, cari n'au nici energia, nici curajul necesar, de a duce lupta pentru unitatea culturală a românilor.

Chestiunea alegerii viitorului președ. al Ligei încă e așa de importantă, în cât nu mai poate fi vorba, că congresul trebuie ținut în capitală și nu în alt oraș de provincie.

Din parte-ne am recomanda conducătorilor Ligei să-și iee în programul lor și programul serios și real al Ligei ceho-slovaice din Praga, despre care am scris și noi în fruntea numărului trecut, și care e, în consecințele sale viitoare, neprețit foarte ducătoare la ținta dorită!

Știri politice

= Despre încercările de pace cu Burii, se telegrafiază din Pretoria următoarele:

Toate storțările lui Schalkburger de a deschide negocieri cu presidentul Steyn au rămas până acum fără nici un bun sfârșit.

Ear din Roma se scrie că zilele acesteia Italia a făcut repetate încercări pe lângă Englezi, pe lângă Buri și pe lângă Krüger, pentru încheierea păcii.

= Telegrama din Peking vestesc tulburări foarte grave în China.

La Tamingfu a fost o mare bătălie, între trupele chineze și boxerii răsculați. In această luptă au căzut peste o mie de morți!

= Șahul Persiei va sosi în ziua de 28 Maiu la Viena, unde va face o vizită Imperatului Francisc Iosit.

Din Viena, Sveranul Persiei va pleca la Roma, ear de acolo la Berlin și apoi la Petersburg.

Primejdii în Balcani.

De săptămâni de zile zierele ne aduc știri neliniștitoare din Balcani. Se simte că Rusia, după-ce și-a cam arangeat treburile în depărtatul Răsărit, în China, și-a întors ear' ochii spre punctul doritorilor sale: spre Balcani. O foaie rusească de frunte așa și zicea, că acum Rusia poate și trebuie să-și îndrepteze privirile iarăși la afacerile sale din Europa răsăriteană. Se știe ce voește ea: să cucească pe rând și pe nesimțite terenul în Balcani: Bulgaria, Macedonia, etc. întinzându-și înfrurirea tot mai aproape de Cornul de Aur al Răsăritului, de cheea Europei spre Răsărit: Constantinopolul, asupra căreia se dee odată asaltul și să pună mâna pe ell! Până atunci tot pregătește terenul prin trezirea Slavilor din Balcani și întărirea lor și strimtorirea domniei turcești.

Acum Bulgarii macedonenii se neliniștesc, cei din Bulgaria stau gata a le sări în ajutor, Muntenegrul asemenea, ear' când va fi la adevă, și Serbia va fi la postul seu de spriginoare a cauzei Slavismului!

De ani de zile Rusia le tot trimite Bulgariilor și Muntenegrilor, drept »dăruri de anul nou« ori alte zile mari, sute de mii de arme, așa că azi Muntenegrul e curat un magazin de arme și munițiuni rusești!

De curând au descoperit autoritățile române, că în gara dela Severin, au sosit 18 tunuri de cele mai nouă și mai rezeși, trimise Bulgariilor, dela o fabrică mare, dar' date pe tren drept »mașini...«

Iată dar', că Rusia înarmează pe Bulgari, pe ascuns, cu cele mai desvârșite arme! Ear' lucrul acesta nu-l face ea fără nici un scop! Fiind ea prea departe, și prin România ne-având nădejde a mai putea trece ca la 1877, ca pe un drum de țară pustiu, — ea își trimite armele în vreme de pace, pe față ori pe ascuns, ca să le aibă înmagazinate acolo aproape, unde știe că va avea într-o zi lipsă de ele.

Semne vedită acestea despre primejdie de războiu în Balcani, ear' asmuțările și neliniștirile Bulgariilor par a spune, că poate nici nu e prea departe ciasul primejdiei!

Mai nou. Pentru ținerea liniștei în Macedonia, Turcia concentrează deja de

FOIȚA

IN ZORI

Supt un mal legata plută
Se mai mișc' abea. Duios
Geme apa 'n veci sbătută,
Ca prin vis, sub iaz la moară.
Luna tot mai jos scoboară,
Tot mai jos, mai jos.

A apus! Și dintr'odată
Nu mai vezi nici deal nici drum,
Totu 'n zarea 'ntunecată
Și-a perdut și loc și nume,
Poate nici n'a fost pe lume
Noapte ca acum.

Par' că-i mort de veacuri satul,
Și trudit de-atâta clint
Doarme-adânc întunecatul
Codru 'n văi, ear' la răstoace
Plopilor-au încetat să-și joace
Frunzele de-argint.

Dar' din aripi bat cocoșii,
Răscolind vâsduhul mut.
Albe 'ntăiu și tot mai roșii
Zorile-și întind lucoarea —
Din zăvoiu priveghitoarea
Iarăș a 'nceput!

(Sămănat.)

G. Coșbuc.

Nunta reporterului.

NOVELĂ

De Fr. Lorenzen.

(Urmare din Nr. 9).

»In tot cazul, domnișoară. Scusați, că îndrănesc a mă recomanda. Eu mă numesc Herbert Schmitz«.

»Schmitz este un nume din părțile Rinului.
»Da, căci eu sunt într'adevăr de lângă Rin, de naștere din Bonn«.

»Ah! aceasta este foarte interesant! Atunci dta îmi ești un apropiat compatriot. Eu mă numesc Luisa Schwarz și sunt din Köln«.

El zise câte-va cuvinte în dialectul kölnian și ea rîzînd răspunde în același dialect. Apoi urmă ea:

»Dta ești din părțile noastre, întâiul pe care îl întănesc aici. Nemți sunt aici nenumărați, dar' din părțile Rinului rar se întămplă să întăleşti«.

»Da! căci aceștia numai arare-ori sunt siliți să-și părăsească țara lor, care este peste măsură de frumoasă«.

»Așa da!«

Să făcu o mică pauză; apoi întrebă Herbert: »Imi dai voie, d-șoară, să te mai întovărășesc o bucată de loc și să mă povestesc cu dta?«

»De sigur, cu plăcere, dacă îți face plăcere și n'ai altceva mai bun de făcut. Și ochii ei albaștrii îi suriseră prietenește.

El răspunde galant: »Ce ar putea fi pentru mine mai plăcut, decât a povesti cu o dragălașă compatrioată despre frumoasele aduceri aminte din scumpa noastră patrie«.

Ea roși de plăcere și zise zimbînd: »Așadar dta te pricepi și la lingușiri? Eu credeam, că domniile de aici au lăsat de tot acest obicei«.

»Peste tot socotind poți avea dreptate, căci vânătoarea după dollari, nu le mai dă răgaz și pentru aceasta«.

»Dta încă ești un astfel de vânător?«

»Durere. S'au crezi dta, că cineva își părăsește căminul strămoșesc numai de plăcere sau din curată trufie, că să între aici în războiul de concurență cu Jankeii ăștia fără suflet?«

Și el li istorisi cu toată sinceritate, cum după moartea prea timpurie a tatălui seu, din lipsa de mijloace a fost silit a-și întrerupe studiul și ne-avînd nădejde a-și întemeia în Germania o viață sigură, a trecut mările, crezînd, că aici vor fi mai mult prețuite cunoștințele lui. El nu-i ascunde, că la început a avut să lupte cu mari greutăți, până-ce a fost în stare să stea pe propriile-i picioare și își încheie istorisirea cu cuvintele: »Acum am trecut prin multe încercări și pot privi plin de încredere în viitor«.

De ocupațiune avea el, nu-i spusese și ea nici nu-l întrebă.

Ea încă nu țînî în taină istoria ei, ci spusese că și ea a părăsit casa părintească, din lipsa de avere și a venit aici să ia parte la vânătoarea de dollari. Când a fost în leagăn nimeni nu i-a cântat cântecul străinătății și nici că ea va avea să-și câștige pânea de toate zilele cu propriile ei mâni dela străini. Dară după moartea tatălui ei, o lovitură a sorții a nimicit pe rând totul, averea s'a prăpădit, rămînînd în grija ei o mamă bolnavă și neputincioasă și micile-i surori. »Atunci am scotocit de pretutindenii banii, ce-i aveam, am prefăcut bijuteriile mele în bani și am venit aci. Am avut noroc și am fost încă de pe corabie angajată de doamna Harrison. Poziția mea, atât de puțin îmbucurătoare în unele privințe, îmi face

pe acum în ținuturile Salonicului, Monastirului și Üskübului, 32 batalioane de infanterie.

— Se telegrafează din Atena, că Macedonenii de acolo au ținut un meeting, în care au hotărât să adreseze puterilor o suplică, în care se le conjure de a interveni în Macedonia pentru a pune capăt barbariilor ce comit Bulgaria față de Grecii, Români, Serbii și alte popoare, jefuindu-i și silindu-se să-i tragă într'acolo, ca să spriginească mișcarea Bulgarilor lui Sarafoff de a pune mâna pe această țeară.

Din pildele altora.

În Iaponia, înfloritorul stat vecin cu China, stat cu 40 milioane locuitori și care nu demult a bătut praf pe Chinezii cei 400 milioane, — înfloreste între altele și gazetăria, cum noi pe aici nici nu gândim, deși e lucru mare să fii la Iaponi (ca și la Chinezii) atât scriitor de gazetă, cât mai ales culegător tipograf. Iată de ce:

Iaponezii au împrumutat dela Chinezii felul de scriere. Ei nu scriu cu litere puține și așezate în atâtea feluri, ca noi, ci scriu cu tipuri, și pentru a-și putea scrie limba întreaga, au 50.000 tipuri, fiecare înfățișând un cuvânt ori o idee. Peste acestea mai vin 94 semne de scris de-ale Iaponezilor înșiși. Inchipuiți-vă dar cât de scumpă trebuie să fie o tipografie iaponeză și câți oameni îi trebuiesc în ea!

La culegerea unei foi bunăoară, le trebuiesc două rinduri de oameni: întâi se împarte manuscrisul între 50 de băeți, cari adună din sutele de regale, (castene în care se află literile), tipurile ce-s de lipsă, și apoi fug cu ele în o sală mare vecină, unde se găesc culegătorii adevărați, cari le așează după trebuință spre a da în foaie ce s'a scris de redactori.

Coloanele culese vin apoi verșate, stereotipate, în mașini engleze și americane, și apoi tipărite.

Foaia „Nici Nici Sinbun“ are 50 copii căutători de semne, și 75 culegători, și se apucă de lucru cu 7—8 ciasuri înainte de tipărire, și în 7—8 ciasuri o dau gata. Și apare această foaie zilnic în 40—50.000 exemplare. Și

de aceea apare „numai“ în atâtea exemplare, pentru-că e redactată și scrisă în limba cea mai cultă și în formă așa îngrijită, că par-că ar fi documente de stat, nu gazete! Pentru aceea fiind și cam scumpă, o abonează și o cetesc numai cei mai culți și bogați Iaponezi (Și totuși are 40.000 de abonați!).

Alte foi, scrise mai popular și cu semne iaponeze mai ușoare de cetit, străbat în poporul însuși, și au câte 80.000, 100.000—150.000 de abonați!

Vedem din aceasta, că poporul iaponez știe prețui adevărul, că: ai carte, ai parte, de aceea se și silește a-și câștiga carte prin școală și prin cetire de foi, — ear folosul i-l'am văzut nainte cu vr'o 10 ani, când, mai luminat și cu armată mai luminată, înfrânse la ei acasă pe Chinezii cei de 10 ori mai mulți, dar' și de 10 ori mai proști!

NOUȚĂȚI

Foaie politică românească în Petroșeni? — H. V. ne aduce știrea neverosimilă, că la Petroșeni ar fi să apară în curând o foaie politică românească, sub numele „Fiul“, având redactor pe Inv. Ioan Boja. Ar fi a treia foaie politică românească în comitatul Hunedoarei; de toate am avea aici 4 foi.

Pod de fer, grandios, e vorba că se va face la Hațeg peste Streiu, pe drumul ce duce dela Hațeg spre Surduc.

Spargeri în Alba-Iulia? Precum aflăm, banda de spărgători despre care se tot vorbește și pe la noi de vre-o 2 săptămâni, — a spart în A.-Iulia în timp de 10 zile în 2 locuri: la filiala firmei Neudwich, desfăcând cassa wertheimiană și luând cele 800 de cor. aflătoare în ea, ear' acum au spart la perceptoratul de dare, luând cassa de fer și scoțându-o din oraș și acolo au desfăcut-o și au jăfuit-o. E o bandă de hoți îmbrăcați în haine sătenești ca să nu fie ușor de cunoscut.

Schimbarea calendarului. Patriarhul din Constantinopol a lansat o enciclică despre proiectele ce are de supus sinodului, și care ar avea de scop stringerea legăturilor între bisericile autocefale ortodoxe, precum și stu-

diarea înlocuirii calendarului Iulian prin cel Gregorian.

Foc mare a fost în Hărău, acum Lunii. Au ars 11 clăi de fân alui Preisich. Fânul fusese asigurat contra focului pe 2000 cor. Deci proprietarul și capătă prețul pagubei.

Cel mai vechiu steag românesc. În o ședință a Academiei române dl Sturdza a cetit o comunicare făcută de profesorul I. Bogdan, decan al facultății de litere din București de cuprinsul, că la mănăstirea „Zagrofos“ de pe muntele Athos, se ală două steaguri foste ale lui Ștefan cel Mare, eroul voevod al Moldovei. Unul dintre aceste steaguri e din anul 1500, deci cel mai vechiu steag românesc păstrat până în zilele noastre.

Institute pentru îndreptarea tinerilor criminali. În ministeriul de justiție se pregătește un plan de schimbare a legii penale în unele părți ale ei. Precum spune „Foaia advocaților“ din Pesta, noua lege va avea interesante părți cari o vor deosebi de legea de azi. Anume:

ea va cuprinde dispoziții prin cari se va introduce și osândirea condiționată a celui tras nainte judecării pentru oarecare fărădelege;

va da puțință, ca pedeapsa în bani să poată fi plătită prin lucru, fie cu mâinile, fie cu vitele, la lucrări publice; minimumul vârstei dela care poate cineva fi deja judecat, să ridice dela 12 ani, cât e azi, la 14 ani. Până la 14 ani adevă, copilul să socotește copil, deci o faptă săvârșită de el, să nu fie pedepsită ca și a unuia mai mare, mai copt; ear ce e mai interesant:

noua lege stăruiește mai tare pentru aceea, ca criminalii tineri, să fie așezați în institute de îndreptare, adevă să nu fie asvirlți numai în temniță ca și oamenii mari cari au săvârșit aceeași crimă, ci închisoarea lor să fie mai mult un fel de școală, de unde se iasă pocăiți și cu spaimă în suflet față de faptele rele, ca să se păzească în viața lor de ele, mai departe.

Soldații învață cântece bisericesti. În garnisoana din Praga s'a dat ordinul, ca soldații să fie instruiți în casmare în cântecele bisericesti, ca mergând la biserică să cânte la s. liturgie. Eată o dispoziție înțeleaptă, care ar trebui să se generalizeze în toate părțile.

Unde trăiesc oamenii mai mult? Germania are 56 mil. locuitori, între cari 778 trecuți de o sută de ani; Franca 40 milioane și 213 peste o sută de ani, Anglia are 146 peste o sută de ani, Suedia 10, Norvegia 23, Belgia 5, Danemarca 2, Svițera nici unul, Spania 401, Sârbia cu o populație

numai de 2 milioane și jum. are 575 oameni peste 100 ani.

În țările nordice sunt deci mai puțini moșnegi, în Sârbia sunt cei mai mulți.

Corabie arsă în mijlocul mării. O telegramă din Odesa anunță, că basimentul rusesc „Caterina“, încărcat cu petrol, s'a aprins pe Marea-Neagră. Intregul personal compus din 23 de oameni, a pierit, în foc, cu apa aci lângă el...

Bicliul lui D-zeu. Din Constantinopol se telegrafează la 31 Martie:

În intervalul dela 25—28 Martie au fost la Mecca 624, ear la Djeddach 24 casuri de moarte de holeră.

Ear din Cairo se dă tot atunci știrea, că săptămâna trecută au fost la Heldjaz 1127 casuri de moarte de holeră.

S'au luat măsuri mari ca groaznicul flagel să nu între și în Egipt. Acestea isprăvile holerei.

Ear despre pustiirile ciumei în India, unde de ani de zile acum nu mai poate fi stinsă această potopitoare a oamenilor, se scrie dela 31 Martie, că în Pendjab moartea a ajuns să stângă câte 70 mii de vieți omenești pe lună!

Moarte. Subscrișii cu inima frântă de durere, în numele nostru și a celorlalți consangeni, anunțăm încetarea din viață a neuitatului și prea iubitului nostru tată Ioan Andreșcu, friseur și proprietar în Orăștie, care și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului în 21 Martie a. c. la 6¼ ore dimineața, în etate de 66 ani. Inmormântarea a avut loc, după ritul bisericei gr.-or. rom., la 23 Martie n. în grădina familială din Dăncul-mic.

Fie-i țărina ușoară! Ioan Andreșcu ca fiu, Maria Andreșcu ca noră.

Despre răposatul Ioan Andreșcu se amintește, că în anii tinereții a servit la miliție timp de 12 ani, luând parte la cele 2 războaie purtate de împărăție contra Italiei și Prusiei în 1859 și 1866. Ear' din 1868 s'a așezat ca măestru friseur, la Orăștie, unde prin sirguință și cruțare, din tinăr s'erc ca fusese, a ajuns a-și agonisi frumoasă avere cu măestria sa și cu ocupațiuni economice laterale.

„Vindecarea prin rugăciune“. Împăratul Wilhelm a invitat la sine pe Dr. Faber, superintendentul general din Berlin și președintele poliției, cu scop de a-i consulta asupra mișcării, ce s'a răspândit în timpul din urmă în acel oraș și care mișcare este cunoscută sub numele de „Vindecarea prin rugăciuni“.

Vindecarea prin rugăciuni, sau „Christian science“, își trage originea din America de nord. O damă cu numele Eddy a spus, că a fost vindecată de o grea boală numai prin ajutorul rugăciunilor ei. Ea a studiat, firește, în cu-

rând acest lucru, și găsi taina credinței, scrise asupra chestiunii câte-va epistole și întemeia — o școală! Lucrul principal în toată atacarea este: 1. Să cumpere cine-va o carte dela „venerabila mamă“ cu prețul de 20 mărci. 2. Să plătească doctorului sau doctoriței care face rugăciunile, dela 2 mărci în sus, după cum este „bolnavul“ de bogat. 3. Trebuie să creadă în puterea miraculoasă a rugăciunii și să aibă gândul a nu mai păcătuți după vindecare.

Din America acești Eddyști au trecut în Europa, în Berlin și în alte orașe din provincie, ca d. e. Hannovera, unde s'au format școli anume, cari „vindecă“ și în lipsa bolnavului, numai prin scrisori. În Berlin erau două surori, cu numele Schön, cari închiriaseră un etaj întreg, unde vindecau cu rugăciuni pentru cel puțin 2 mărci ora. În fața casei lor, în partea cea mai de frunte a orașului, se vedeau zilnic mulțime de trăsuri... Câți-va predicatori, și-au ridicat cuvântul contra acestei porniri de a abuză de credința oamenilor. Dar înzadar, căci mișcarea vindecătorilor era ajutată mai ales de înclinațiunea spre superstiție a — damelor.

Intrevenirea împăratului în curioasa mișcare se crede, că va produce schimbarea salutară, pentru că superstiția se nu ajungă prea departe!

Pentru „Gazeta“.

„Gazeta Transilvaniei“ își pierde tot mai mult rostul. Iși dă aerul că discută „serios și cu demnitate“, pe când chiar nrii sei mai noi: 63 și 66 ne dau cea mai tristă dovadă despre contrarul.

„Pornire scâlcătită“, „ticăloșul obiceu“, „excursiune nerumegată“, „aугurii vremii, cari vor cerceta semnele de pe cer... eată câteva „argumente“ serioase și obiective“ (!!!)

E apoi tot așa de „serioasă“ citarea trunchiată a unei fraze din articolul dlui Brote, ca să-l poată presenta că ar recomanda o formulă care se țină samă numai de vederile bărbaților de stat unguri actuali... ear partea finală a frazei, o suprimă tendențios.

Apoi că dl Dr. I. Mihu ar fi „bunul și vechiul prietin“ al dlui Eugen Brote, deși se știe că numai pretini n'au fost; că dl Brote ar fi sugerat dlui Dr. Mihu articolul publicat de noi; că, prin urmare, aci s'ar tracta de un „complot combinat“ (!) urzit contra partidului național!, — sunt așa produse nenorocite ale fantasiei bolnave a dlui Dr. Murășan, că, pe lângă toată revolta sufletească ce ne-o face aruncarea asupra noastră a atâtor bănuiri scrintite, — nu putem decât să ne întoarcem față de cătră astfel de discuție, ca să nu-i zicem s'ărăcie națională, compătîmind adânc pe îmbetrănitul gazetar, care la atâtea judecată sănătoasă a mai rămas și atâtea cunoștință de oameni și de situații mai are, și se ne vedem de lucrul nostru serios.

cu puțință nu numai a trimite în fiecare lună o frumusecă sumă de parale acasă, ci mai pun și pentru mine ceva de o parte, pentru a-mi vedea împlinit planul meu: întemeierea unei școli germane aici.

El își exprimă admirațiunea lui pentru această hotărâre eroică de a se arunca singură în valurile lumii depărtate. Ear' zicându-i aceste cuvinte el deveni foarte serios, căci de fapt nu era lucru ușor pentru așa dragălașă fată, a-și croi singură un drum în țară străină. Inșă din întreaga ei ființă se întrevedea o inteligență așa de ageră, atâtea curagiu și energie fără margini, că el își zise: »O fată, care este provăzută cu astfel de arme, va trece strălucit prin greul vieții«. Ii plăcu foarte mult, că ea fără jenă a primit cel dintăiu și cel mai bun loc ce i-s'a imbiat: de camerieră. Și câtă curagie, ce adâncime de spirit se vede din vorbele ei, cu ce căldură vorbește ea de mama ei și cele două surori mai mici!

»Este o fetiță prețioasă! se gândi el. Și fără voie făcu în gând o asămănare între ea și mireasa lui, și se supără, când aceasta eșia în perderea Mariei. — Mari era hotărât mai drăguță, dar' li lipsia de tot gingășia plăcută, care era întrupată în această fetiță blondă. De spirit profund la Mari nu putea fi vorba. Ea avea numai un singur gând: a câștiga bani spre a-și petrece.

Cu inima sângerândă și-a zis el de multe-ori, că ei li lipsește ori-ce simțământ nobil, că ea nu știe, ce va să zică a iubi, așa cum el ar aștepta dela viitoarea lui soție. Odată a și voit, ca din pricina aceasta să strice logodna făcută cu ea. Durerea de a perde pe Mari inșă, a învins asupra îndoielii sale spirituale.

Chiar și acum îi veni pentru o clipă în gând acest lucru și își zise: »Tu faci o colosală prostie, că iai de nevastă pe Mari! Atunci inșă îi apărî înainte chipul ei, în haina albă de mătăasă, cu cununa de mirte verzi pe cap, și i-se făcu un dor nebun de ea.

Abia acum își aduse aminte, cărei cauze avea să-i mulțumească cunoștința plăcutei sale compatrioate. Era vorba să aștepte cât mai curând secretul cutioarei și apoi îndată să se arunce în brațele frumoasei Mari. Să pregătea să înceapă vorba despre tainica hoție, când tovarășa lui îi luă pe dinainte.

La capătul străzii, vis-à-vis de operă, se înălța uriașul local al poștei, ea zise: »Îndată ajungem la poșta, unde am ceva de lucru.

»De sigur, eară voiești să trimiți bani acasă?»

»Intocmai așa. Voiesc să trimit mamei suta de dollari, ce am primit-o azi dimineața cinstel dela doamna Harrison.

»O sută de dollari?! trebuie, că e foarte dărnica doamna Harrison.

»Da, de sigur, despre aceea nu mă pot plânge. De altfel inșă, azi a fost la mijloc un lucru neobicit și care cred, că nu va mai veni nainte.

»Ah! de bună samă, furtul?»

»Ce?! strigă ea spăriată. »Dta știi despre acest lucru?»!

»Asta este o istorie veche! Intregul oraș vorbește despre acesta și se vorbesc cele mai de necrezut lucruri.

»Cam ce de exemplu?»

»Apoi se vorbește, că bancherul este foarte desperat, pentru-că i-s'a furat toată argintăria, bani gata o sută de mii de dollari și o mulțime de deposite, pe cari el spre mai mare siguranță le păstra în pivnița vilei sale.

Herbert spuse aceste cuvinte — nici aproape de adevăr — cu cea mai mare liniște. Luisa se supără formal. Cu ochi fulgerători zise ea: »Dar' acestea sunt toate niște minciuni nerusinatel! Nici o vorbă din toate acestea nu este adevăr! Eu știu bine, căci am fost acolo. Nici bani, nici argintărie, nici deposite n'au fost furate, ci numai un singur lucru neinsemnat.

»O mică cutioară, care se afla pe masa de noapte a doamnei?»

»Deoarece dta știi deja aceasta — da. O mică cutioară roșie de piele.

»Ce conținea această cutioară?»

»Acea nu o pot spune.

»Bijuterii?»

»Nu.

»Documente însemnate?»

»Nu. Nu-ți mai da osteneala de geaba, căci tot nu vei ghici.

»Ah, te rog spune-mi totuși! El zise aceste cuvinte într'un ton rugător, aruncându-i o privire plină de încredere.

(Va urma).

Un nobil, care avea plăcere să guste beuturi spiruoase, voi să apere aceste beuturi de servitorul seu, care era cam bețiv, de aceea a scris pe plosca de vânat, în care îl păstra, «venin». Într'o zi pândi și dete peste servitor tocmai când bea el din plosca aceea.

— Blăstematule, îi striga stăpânul, nu știi ceti? nu vezi că în ploscă e venin?

— Am voit, zise servitorul, să mor cu stăpânul meu.

Redactor responsabil: IOAN MOȚA

Sz. 1464—1902. tkvi.

(61) 1—1

Árverési hirdetmény kivonata.

A szászvárosi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az »Ardeleana« pénzintézet végrehajtónak Balutz Anna végrehajtást szenvedő elleni 54 kor. tőkekövetelés s járulékaik iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbíróóság) területén lévő a Kudzsiron fekvő a kudzsiri 44 szám tjkvben A † 1 rend 104, 105, 106 és 107 hrszámra 486 kor., A 2 r. 1550 hrszámra 194 kor., A 3 r. 1900 hrszámra 148 kor., A 4 r. 2164/a/2 2164/b hrszámra 116 kor., A 5 r. 4089 hrszámra 253 kor., A 6 r. 5439 hrszámra 43 kor. és A 7 r. 5698 hrszámra 383 koronában az árverést ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi május hó 26-ik napján délelőtti 9 órakor Kudzsir község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fogjak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
Kelt Szászvároson, 1902. évi márczius hó 3-án.

Fekete,
kir. aljbiró.

Sz. 474—1902. tkvi.

(65) 1—1

Árverési hirdetmény kivonata.

A szászvárosi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az »Ardeleana« pénz- és hitelintézet végrehajtónak Filip Ion a Mariuzzi végrehajtást szenvedő elleni 200 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (az algyógy kir. járásbíróóság) területén lévő a Rengeten fekvő

a rengeti 45 sz. tjkvben A †

1 r. 107, hrszra) 67 k.	15 r. 4808 hrszra 81 k.
148	16 r. 4818a hrszra) 26 k.
2 r. 159 hrszra 3 kor.	4818b
3 r. 293	4819a
4 r. 531	4819b
532	4819c
532	4819d
5 r. 3285	17 r. 5043 hrszra 10 kor.
6 r. 3956	18 r. 5160
7 r. 4455	19 r. 5194
8 r. 4463/1 hrszra 30 k.	20 r. 5209
9 r. 4463/2	21 r. 5319
10 r. 4581 hrszra 5 kor.	22 r. 5355
11 r. 4649	23 r. 5375
4658	24 r. 5515
12 r. 4691	25 r. 5516
13 r. 4702	5517
14 r. 4804	5518

ronára az árverést ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a tennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi aprilis hó 17-ik napján délelőtti 10 órakor Renget község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fogjak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
Kelt Szászvároson, 1902. évi febr. hó 4-én

Fekete, kir. aljbiró.

Sz. 854—1902. tkvi.

(62) 1—1

Árverési hirdetmény.

A hátszegi kir. jbiróság mint tkvi hatóság Gusitza Constantin felsőszálláspataki lakos Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt vajatónak Antal Salamon (batyik) felsőszálláspataki lakos vajatást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy vajatónak 136 kor. tőke ennek 1898. évi november hó 20. napjától járó 5% kam., 70 kor. 40 fill. eddigi megállapított per és vajatási valamint a jelenlegi 19 kor. 30 fill. és a még felmerülő költségek, ugy a csatlakozott kimondott Prip Jánosnak 190 kor. 80 fill. s jár. iránti követelések kielégítése végett Antal Salamon vajatást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék (puji kir. jbiróság) területéhez tartozó Felső-Szálláspatak községi 65 sztjkvben A † 2—14 rsz. a. felvett ingatlanait rendszámankénti részletekben az egyidejűleg kibocsajtott árverési feltételekben részletezett összesen 641 kor. tevő kikiáltási árban az 1902. évi május hó 12. napjának délelőtti 10 órakor Felső-Szálláspatak község előljárója házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alól is elfogja adni.

Árverelni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy a kormány által óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letébe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jógerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt a másik felerész ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi m. kir. adóhivatal mint birói letét pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál ugyszintén Felső-Szálláspatak község előljáróságánál vagy a birói kiküldőtnél megtekinthetik. — A kir. tkvi hatóság.

Kelt Hátszegon, 1902. évi február hó 14-én.

Fehér, kir. aljbiró.

Sz. 856—1902. tkvi.

(63) 1—1

Árverési hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság Dr. Suciú Gábor ügyvéd vajatónak Voina Dumitru Nyág livazenyi lakos vajatást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy vajatónak 18 kor. tőke 12 kor. 40 fill. eddigi megállapított per és vajatási valamint a jelenlegi 25 kor. 60 fill. és a még felmerülő költségek erejéig követelése kielégítése végett Voina Dumitru Nyág a livazenyi lakos vajatást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék (puji kir. járásbíróóság) területéhez tartozó Livazeny községi 73 sztjkvben A † 1—5, 7 és 8 rsz. alatt felvett ingatlanok az egyidejűleg kibocsajtott árverési feltételekben részletezett összesen 933 kor. tevő kikiáltási árban az 1902. évi május hó 27-én délelőtti 10 órakor Livazeny község előljárósága házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alól is elfogja adni.

Árverelni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy a kormány által óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letébe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni a legtöbbet ígérőnek bánatpénze viszatartatik a többi pedig árverőknek vissza adatik. Az elrendelt árverés a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál ugyszintén Livazeny község előljáróságánál megtekinthetik.

A kir. tkvi hatóság.

Kelt Hátszegon 1902. évi január hó 30-án.

Tulván, kir. aljbiró.

Sz. 1100—1902. tkvi.

(64) 1—1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A maros-illyei kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt »Ardeleana« szászvárosi pénz- és hitelintézet javára Datka Demeter karaszói lakos elleni végrehajtási ügyben 300 kor. tőke ennek 1898. évi augusztus hó 22-től járó 8% kamatja 39 kor. 5 fill. eddigi és jelenleg 17 kor. 65 fillérben megállapított költség, továbbá csatlakozást nyert dévai előlegezési szövetkezett javára 60 korona tőke, és jár. a dévai takarékpénztár részvény társaság javára 162 kor. tőke és jár. végül a bácsfalvi 136 sztjkvben irt A † 1 rendszám alatti ingatlanra nézve csatlakozást nyert Karmazán Nikulae h.-dobrai lakos javára 203 kor. 90 fill. tőke és jár. kielégítése végett az árverést elrendelte.

A dévai kir. törvényszék (a maros-illyei kir. jbiróság) területén fekvő s a Maros-Ilye község 61 sz. tjkvben irt A † 1 rend 174, 175 hrsz. ingatlan 50 kor., az A † 3 rend 1193/3 hrsz. ingatlan 185 korona, az A † 7 rend 2148 hrsz. ingatlan 37 korona, továbbá a Maros-Ilye község 564 sz. tjkvben irt A † 1 rend 1523 hrsz. ingatlan 45 korona, végül a Bácsfalva község 136 sztjkvben irt A † 1 rend 475 hrsz. ingatlan 787 koronában megállapított kikiáltási árban 1902. évi május hó 26-ik napjának délelőtti 9 órakor Maros-Ilye község előljárósági irodában és ugyanaz nap d. u. 3 órakor Bácsfalva község előljárósági irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli igeretet senki sem tenne az árverésre kitűzött ingatlanokra kikiáltási áron alól eladatni fog.

2. Az árverezni kívánók bánatpénzül tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 54 korona 90 fill., 18 kor. 50 fill., 3 kor. 70 fill., 4 kor. 50 fill. és 78 kor. 70 fill. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt s,

óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni. — Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. jbiróság mint tkvi hatóság irodájában és M.-Ilye és Bácsfalva község előljáróságnál megtekinthetők.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Kelt M.-Ilyén, 1902. évi február hó 28-án.

Csongvay Géza, kir. aljbiró.

AVIS.

Am onoare a înconștiința pe bunii mei cunoscuți și pretini, că dorind a-mi continua praxa mea de avocat iarăși în Deva, mi-am strămutat cancelaria la Deva, și o am deschis la 1 Martie a. c. în locuința mea în casa d-lui Rigó (lângă casa comitatului) și am înștiințat aceasta și la camera.

Fac mai departe cunoscut că am aplicat ca conducător al cancelariei mele, pe dl Ioan Filimon, care, la caz că eu a-și lipsi de-acasă, mă va înlocui în cancelaria mea, având dreptul a primi ori-ce încredințări, precum și bani și documente. Rugându-mă pentru binevoitorul sprigin, semnez

Deva, în 10 Martie 1902.

Gustav Lenthe,
advocat.

Fabrica de sobe de lut

— din Barul mare.

Am onoare a aduce la cunoștiința onoratului public, că am preluat conducerea întreprinderii de fabricațiunea lutului din Barul mare, și am arangeat-o cu totul de nou, potrivit cerințelor moderne, și sunt acum în stare a pregăti din minunatul material de lut resistant focului ce ne stă la dispoziție,

cahale de pământ,

sobe fine de lut,

mașine (șpar-uri) de lut

foarte fin lucrate, lucii, ca de porțelan, și trainice ca oțelul, și le vënd, după mărime,

dela 50 coroane în sus.

Cu toată stima

Întreprinderea pentru fabricarea
lutului, în Barul mare (posta Puj):

(60) 2— **Stefan Ioanovits,**
conducătorul fabriciei.

— În Oraștie primește comande și măj-locește aducerea, dl Ioan Lăzdroi, comerciant
în piață.

„ASSICURAZIONI GENERALI“

fondată în 1831.

Această mare bancă de asigurare, care prin plățirea punctuoasă a pagubelor celor asigurați la ea și prin prețuirea bună a bagubelor (din foc) și-a atras în cea mai mare măsură încrederea publicului, — are la sfârșitul anului trecut 1900, următoarea avere:

Capital și rezerve	173.458.451 cor.
Capitaluri asigurate la ea pe viață	525.894.823
Asigurări contra focului	77.309.462
A plătit dela înființarea sa de tot, pagube	688.595.391

Aceste cifre arată, că banca »Assicurazioni Generali« dă cea mai mare chezieie chiar și celui mai precaut proprietar, și arată că marea încredere de care această bancă s'ă bucură, e deplin întemeiată, prin fondurile ei cele mari.

»Assicurazioni Generali« primește asigurări:

1. Pe viața omului, pe un termen oare-care, sau asigurări de rente (pensii), cari s'ă plătesc ori la moarte îndată, ori la terminul ales de asigurat.
2. Contra pagubelor de foc, trăsnet, exploziune prin gazuri, pe mobile și imobile.
3. Contra pagubei de chirie urmată după arderea casei.
4. Contra spargerii obiectelor de sticlă ori metal.
5. Contra pagubei urmate din transport, pe uscat ori pe apă.
6. Contra pagubei din spargere cu furt asigură obiecte sau hărtii prețioase.

Primește asigurări de zestre pentru fete și copii.

(1) 7—10

Agentura principală a băncii

„Assic. Generali“ în Oraștie.

(Informațiuni la administrația acestei foi).

„Minerva“ institut tipografic

Oraștie, (Szászváros) Piața mare Nr. 2.

Efectuește tot soiul de lucrări apartinătoare artei tipografice.

Editor: Ioan Moța.